

**Ľubomír Čunderlík
Viliam Poništ (eds.)**

15 rokov eura na Slovensku a jeho ďalšie perspektívy

2024

**NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA**
EUROSYSTÉM

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

15 rokov eura na Slovensku a jeho ďalšie perspektívy

Ľubomír Čunderlík – Viliam Poništ
(eds.)

2024

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Vzor citácie (odporúčaný): ČUNDERLÍK, Ľ. - PONIŠT, V. (eds.) 15 rokov eura na Slovensku a jeho ďalšie perspektívy. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2024, 177 s. ISBN 978-80-8043-262-1.

Zostavovatelia

prof. JUDr. Ľubomír Čunderlík, PhD., Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Mgr. Viliam Poništ, PhD., Národná banka Slovenska
2024

Prvé vydanie

Recenzenti:

doc. JUDr. Tomáš Sejkora, Ph.D.

prof. JUDr. Mgr. Jana Šimonová, PhD.

Vydavateľ

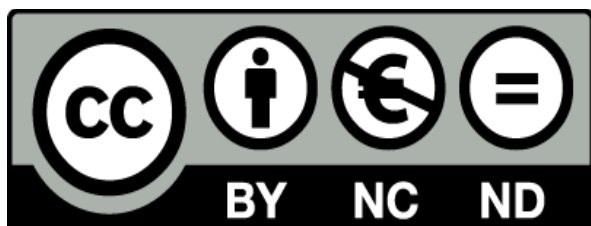
Národná banka Slovenska a Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
2024.

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Bez predchádzajúceho súhlasu autorov možno, s uvedením zdroja, použiť iba krátke časti textu, najviac dva odseky.

ISBN (tlačaná verzia) 978-80-8043-262-1

ISBN (e-verzia) 978-80-8043-263-8

Publikácia je šírená pod licenciou Creative Commons 4.0, Attribution-NonCommercial -NoDerivatives. Dielo je možné opakovanie používať za predpokladu uvedenie mena autorov a len na nekomerčné účely, pričom nie je možné z diela ani jeho jednotlivých častí vyhotoviť odvodené dielo formou spracovania alebo iných zmien.

Obsah

<u>Predhovor I</u>	3
<u>Predhovor II</u>	1
<u>Úvod</u>	2
<u>I. časť Hotovosť</u>	4
<u>Zaokrúhľovanie cien v eurách pri platbe v hotovosti</u> Mgr. Dominik Baco, prof. JUDr. Ľubomír Čunderlík, PhD.	5
<u>Povinnosť akceptácie hotovostných platieb v českém a slovenském právním řádu</u> doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D., Mgr. Miloš Málek.....	20
<u>Zústavnění práva na hotovost v Čechách, na Moravě a ve Slezsku</u> Doc. JUDr. Zdeněk Koudelka Ph.D.	32
<u>Autorsko-právna ochrana výtvarných diel na euro bankovkách</u> JUDr. Silvia Lattová, PhD.	41
<u>Právo na hotovosť z pohľadu slovenského a európskeho práva</u> JUDr. Ing. Martin Winkler, PhD.....	55
<u>II. časť Euro – naša mena</u>	71
<u>Menové právo po zavedení meny euro v Slovenskej republike</u> doc. JUDr. Soňa Kubincová, PhD., JUDr. Tatiana Jamrichová, PhD.	72
<u>Euromena de lege ferenda</u> Mgr. Viliam Poništ, PhD.	84
<u>Spoločná mena euro vo vizibilite európskeho systému finančného dohľadu</u> JUDr. Michal Úradník, PhD.	103
<u>III. časť Inovácie</u>	113
<u>CBDC, digitálne euro a dopad na poskytovanie platobných služieb</u> Mgr. Peter Beňo	114
<u>Crowdfunding na Slovensku v roku 2024</u> doc. JUDr. Simona Heseková, PhD., Mgr. Ján Mazúr, PhD., EMPA,.....	127
<u>Digitálne euro ako digitálna mena centrálnej banky</u> JUDr. Ladislav Hrabčák, PhD., Ph. D.	140
<u>Vstup do eurozóny a zavedení digitálnej meny centrální banky v ČR</u> doc. JUDr. Michal Janovec, Ph.D.	153
<u>Využívanie umelej inteligencie (AI) centrálnymi bankami</u> Mgr. Ing. Maroš Katkovčín, PhD.	169

Predhovor I

Zavedenie novej meny je v každej krajine veľkou a náročnou udalosťou. Slovensko za krátky čas svojej existencie robilo túto „operáciu“ až dvakrát. Každé zavedenie novej meny malo iný charakter a inak ovplyvnilo činnosti, ktoré s tým súviseli.

Rozdelenie pôvodnej československej koruny na českú a slovenskú korunu bolo z účtovného aj legislatívneho hľadiska jednoduché, nakoľko rozdelenie prebiehalo v pomere 1:1. Zložitejšie to bolo po technickej stránke, nakoľko ku dňu vzniku slovenskej koruny neboli vytlačené ani slovenské bankovky ani slovenské mince, tak prebehla historicky málo používaná metóda kolkovania bankoviek. Ešte zložitejšie to však bolo s vybudovaním dôveryhodnej menovej politiky, nakoľko dôvera v novú menu v deň jej zavedenia nebola veľmi veľká a menová politika novej centrálnej banky – Národnej banky Slovenska sa iba formovala. No podarilo sa. Slovenská koruna a menová politika Národnej banky Slovenska sa už krátko po ich vzniku tešili veľkej dôvere. Napriek tomu prišlo krátko nato k výmene slovenskej koruny za jednotnú európsku menu euro.

Tento krok bol logický. Slovensko sa stalo v roku 2004 členom Európskej únie a pri odsúhlasení Zmluvy o pristúpení k EÚ sme zároveň schválili i to, že ak splníme podmienky, prijmemo spoločnú menu euro. Slovensko sa rozhodlo prijať euro čo najskôr po vstupe do EÚ a urobilo všetko pre to, aby naplnilo všetky kritériá – tzv. Maastrichtské kritériá – ako podmienku pre prijatie spoločnej meny. Využilo tak dobré ekonomické prostredie, ktoré podporené významnými ekonomickými reformami, umožnilo splniť všetky kritériá už štyri roky po vstupe do EÚ a o necelých 5 rokov po vstupe už na Slovensku obiehala euro. Slovensko tak mohlo využiť výhody spoločnej meny s jeho hlavnými ekonomickými partnermi a vzhľadom na vysokú otvorenosť ekonomiky Slovenska sa od tohto kroku očakávali pozitívne efekty na ekonomický rozvoj, ako aj na prílev zahraničných investícií.

Prijatie eura malo úplne iný ekonomický a legislatívny dopad. Po náročných prípravách a aj rokovaní s Európskou komisiou a Európskou centrálnou bankou prvým významným krokom, ktorý potvrdzoval náš seriózny záujem prijať spoločnú menu, bol vstup do európskeho systému výmenných kurzov – ERMII v novembri 2005. Tam sme museli preukázať schopnosť udržať kurz slovenskej koruny voči euro v rozmedzí +/- 15% po období dvoch rokov. Týmto sme preukázali kurzovú stabilitu a po splnení ďalších podmienok sme 1.1.2009 mohli slávnostne vymeniť slovenskú korunu za euro. Druhým viditeľným krokom k prijatiu eura bolo rozhodnutie o slovenskej strane euromincí. Banková rada Národnej banky Slovenska vybrala v novembri 2005 - 10 výtvarných návrhov na slovenskú stranu euromincí, o ktorých prebiehala verejná anketa. Do ankety prišlo 140 653 hlasov. Na prvom mieste sa umiestnil dvojkríž na trojvrší, na druhom Kriváň a na treťom Bratislavský hrad. Tieto 3 námety

odsúhlasila následne i Banková rada NBS a dostali sa tak na euromince. V tomto období sa už aj verejnosť začala aktívne zaujímať o prijatie eura.

Najdôležitejším míľnikom však bola „zelená“ zavedeniu eura na Slovensku a Rozhodnutie Rady EÚ z 8.7.2008 o stanovení konverzného kurzu s hodnotou 1€= 30,1260 SKK.

Technické prípravy všetkých subjektov na Slovensku trvali dlhšie obdobie, najdlhšie v bankovom sektore, kde sa dotýkal skoro všetkých aplikácií a činnosti. Banky nielenže museli byť pripravené samy na konverziu, ale vykonávali konverziu za svojich klientov a zároveň distribuovali eurobankovky a euromince všetkým klientom, teda aj obyvateľstvu. Zároveň boli aj významným komunikačným kanálom. Posledný rok pred prijatím eura, ale hlavne posledný polrok po stanovení konverzného kurzu bola zintenzívnená komunikácia voči obyvateľstvu, aby sa pripravilo na novú menu, na prepočítavanie cien a na nové bankovky a mince.

Dôvera obyvateľstva a podnikateľskej sféry v euro bola a stále je veľmi vysoká, takže sa neopakovala situácia z roku 1993 so slovenskou korunou. Podobne nebolo treba budovať ani novú menovú politiku, iba sa presunula zodpovednosť za stabilitu meny z Národnej banky Slovenska na Európsku centrálnu banku. Čo bolo však komplikovanejšie oproti zavedeniu slovenskej koruny, bol účtovný a legislatívny dopad vzhľadom na stanovený výmenný kurz, ako aj odbúranie strachu obyvateľstva z prepočítavania mien a možného dopadu na infláciu.

Ak vychádzame z obdobia, kedy vláda SR odsúhlasila Stratégiu prijatia eura - september roku 2004 a deň prijatia eura na Slovensku 1.1.2009, tak všetky činnosti od rokovania cez samotnú prípravu a reálne zavedenie novej meny trvali vyše 4 roky. Samotný vznik stratégie prijatia eura iniciovala Národná banka Slovenska a jej prípravu zastrešovala spolu s Ministerstvom financií SR.

Proces prijatia eura na Slovensku prebehol hladko, obavy z nárastu inflácie z dôvodu zavedenia eura sa nepotvrdili a dôvera Slovákov v euro je stále vysoká a drží sa stabilne na 70%. Ešte vyššiu dôveru si drží euro v podnikateľskej sfére. Všetky tieto skutočnosti iba potvrdzujú, že zavedenie eura na Slovensku bolo dobrým krokom.

Elena Kohútiková
bývalá viceguvernérka NBS

Predhovor II

Menová (hospodárska a menová) únia sa začala tvoriť ešte koncom 80. rokov 20. storočia, t.j. v čase keď platidlom na našom území bola československá koruna. Kým bolo euro ako fyzická mena zavedené (rok 2002), tak sme už v rámci vlastnej štátnosti platili takmer 10 rokov vlastnou slovenskou menou. Prípravy na zavedenie spoločnej meny trvali podstatne dlhšie ako spomínané zavedenie našej samotnej meny – slovenskej koruny v roku 1993. Slovensko sa zaviazalo prijať euro, rovnako ako aj ďalších 9 krajín, ktoré vstúpili do Európskej únie 1. mája 2004.

Po splnení nevyhnutných ekonomických kritérií bolo potrebné prijať nadväzne príslušnú legislatívu, na ktorej prípravu bolo podstatne viac času ako tomu bolo v prípade zavedenia slovenskej koruny. Legislatíva upravujúca menovú konverziu, ktorá nepochybne bola kritickým komponentom prijatia eura na Slovensku, bola navrhnutá na zabezpečenie hladkého, transparentného a právne podloženého prechodu zo slovenskej koruny na euro. Tento komplexný právny rámec riešil niekoľko kľúčových oblastí menovej transformácie. Primárnym legislatívnym aktom upravujúcim konverziu bol zákon č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Legislatíva predstavovala inovatívny právny prístup, ktorý vyžadoval bezprecedentnú koordináciu naprieč rôznymi orgánmi Slovenskej republiky, najviac Národnej banky Slovenska a Ministerstva financií Slovenskej republiky. Prijatie spoločnej meny oslavovalo úspech, mohlo sa stať aj vzorom a inšpiráciou pre úspešné prijatie eura v iných členských štátoch, pričom preukázalo starostlivo naplánovaný právny prechod, ktorý minimalizoval ekonomické narušenie.

Prijatím eura Slovenská republika síce stratila suverenitu v menovej oblasti (a ďalej na nej participuje v rámci eurosystému), no zaradila sa medzi krajiny eurozóny, ktoré platia spoločnou menou, čo posilňuje hospodársku súťaž, či cenovú a hospodársku stabilitu. Euro je symbolom európskej identity. V deň prijatia spoločnej meny sa spoločenský a ani právny vývoj v tejto oblasti nijako nezastavil a aj dnes čelíme viacerým výzvam, ktoré sa však zvládajú lepšie, keďže nie sme na to sami. Predkladaný zborník prác sa nevenuje stroho opisom toho, čo bolo alebo je, ale prináša aj aktuálne témy a náhľad toho, čo môžeme čakať do budúcnosti. Stručne a eufemisticky: prezentuje úspešný príbeh toho, čo bolo a je, s víziou toho, čo bude.

Editori

Úvod

V rukách držíte zborník odborných prác „15 rokov eura na Slovensku a jeho ďalšie perspektívy“, ktorý vznikol na pripomenutie si tohto míľníka. Euro bolo na Slovensku zavedené 1. januára 2009 a znamenalo pre krajinu prechod od národnej meny – slovenskej koruny – k spoločnej európskej mene. Tento krok bol výsledkom dlhodobých príprav a komplexných zmien v legislatíve, ktoré umožnili plynulý prechod na novú menu.

Prijatím novej meny, samozrejme, právny, ekonomický, či spoločenský vývoj nijako neskončil, práve naopak. Za posledných 15 rokov sa Slovensko muselo vyrovnávať s mnohými výzvami a príležitosťami, ktoré so sebou euro prinieslo. Medzi tieto výzvy patrili krízy v eurozóne, adaptácia na zmeny v európskej menovej politike, ale aj zabezpečenie stabilnej právnej a ekonomickej infraštruktúry, ktorá by podporovala konkurencieschopnosť a prosperitu krajiny. Na druhej strane, spoločná mena Slovensku poskytla prístup k výhodám, ako sú stabilnejšie podmienky na zahraničné investície, jednoduchší obchod v rámci eurozóny a zvýšená dôvera medzinárodných partnerov.

Toto obdobie bolo nielen symbolom úspešnej menovej integrácie krajiny do eurozóny, ale aj obdobím významných zmien v právnej, ekonomickej a spoločenskej sfére. Príspevky zoradené v zborníku reflektujú a analyzujú skúsenosti a vývoj, ktoré Slovensko zažilo počas uplynulých pätnástich rokov ako súčasť eurozóny. Zároveň sa snaží poskytnúť pohľad do budúcnosti, skúmať nové výzvy a príležitosti, ktoré pred nami stoja. Príspevky, ktoré sú súčasťou tohto zborníka, sú dielom odborníkov z právnej a ekonomickej sféry, ktorí sa podrobne venovali rôznym aspektom menovej politiky, právneho rámca a každodenného fungovania eura. Tieto príspevky poskytujú pohľad na pozitíva aj výzvy spojené s členstvom v eurozóne, od úprav legislatívy po implementáciu regulačných mechanizmov.

Zborník nie je len retrospektívou, ale aj platformou pre diskusiu o ďalšom smerovaní menového systému. Autori analyzujú otázky digitalizácie meny, jej možný prechod na digitálne formy a dopady nových technológií na finančný sektor. Tieto úvahy odrážajú snahu poskytnúť čitateľovi komplexný obraz o tom, ako sa menový systém môže prispôsobiť meniacim sa podmienkam a potrebám modernej spoločnosti.

Okrem odborných analýz sa zborník venuje aj praktickým otázkam a skúsenostiam z bežného života, ako je zaokrúhľovanie cien, či otázky hotovostného a bezhotovostného styku. Týmto spôsobom sa čitateľom ponúka nielen faktografické zhrnutie, ale aj širší pohľad na euro ako súčasť každodenného života. Verím, že tento zborník bude cenným zdrojom poznatkov pre právnikov, odborníkov na menovú

politiku a všetkých, ktorí sa zaujímajú o hlbšie pochopenie dopadov eura na slovenské právo a spoločnosť.

Zborník môže prispieť k prehĺbovaniu poznatkov a stimuluje ďalší výskum a odbornú diskusiu o postavení a budúcnosti eura na Slovensku. Je dôležité, aby sme pri príležitosti tohto výročia nielen zhodnotili uplynulé roky, ale aj premýšľali o tom, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Príspevky obsiahnuté v tomto zborníku nám môžu poskytnúť inšpiráciu a odborné podnety aj pre budúce výzvy a príležitosti.

RNDr. Dušan Jurčák
člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ
úseku platobných systémov a peňažnej
hotovosti

Spoločná mena euro vo vizibilite európskeho systému finančného dohľadu

The common currency euro in the visibility of the european system of financial supervision

JUDr. Michal Úradník, PhD.

Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Abstrakt

Európsky systém finančného dohľadu vznikol ako legislatívno-ekonomická odpoveď na svetovú hospodársku krízu z roku 2008, a to s imanentným cieľom, predchádzať finančným krízam. Organizačne štruktúrovaný mechanizmus má za cieľ aj ochranu spoločnej meny. Od prijatia eura v roku 2009 bolo realizovaných pomerne veľké množstvo regulácií v oblasti, či už peňažného obehu alebo finančného trhu ako takého. Jedným z nich je aj sprísňovanie podmienok poskytovania úverov na bývanie. Pozornosť sa preto sústreďuje na vybrané zmeny v oblasti finančného trhu, ktoré sledovali nielen zvýšený dohľad nad finančným trhom, ale aj ochranu eura. Prednostne sú analyzované výročné správy z činnosti orgánov tohto systému. Akcent je kladený aj na zmeny právnej úpravy a ich vplyv na recipienta právnej normy, primárne bežných fyzických osôb ako finančných spotrebiteľov.

Kľúčové slová

finančný trh, Európsky systém finančného dohľadu, banková únia, Národná banka Slovenska, euro, spotrebiteľ

Abstract

The European System of Financial Supervision was created as a legislative-economic response to the global economic crisis of 2008, with the immanent aim of preventing financial crises. The organizationally structured mechanism also aims to protect the common currency. Since the adoption of the euro in 2009, a relatively large number of regulations have been implemented in the area of money circulation or the financial market as a whole. One of these is the tightening of the conditions for housing loans. Attention is therefore focused on selected changes in the financial market area, which have pursued not only increased supervision of the financial market, but also the protection of the euro. Preferably, the annual reports on the activities of the authorities of this system are analysed. Emphasis is also placed on the changes in legislation and their impact on the recipients of the legislation, primarily ordinary individuals as financial consumers.

Keywords

financial market, European system of financial supervision, banking union, National Bank of Slovakia, euro, consumer

1. Úvod

Presné časové vymedzenie snáh smerujúcich k vytvoreniu systému dohľadu nad finančným trhom nie je úplne objektívne, pretože s istou mierou zovšeobecnenia tieto existovali už s počiatkom trhu.¹ V priestore Európskej únie je však potrebné vnímať aj integračné snahy a vytvorenie vnútorného trhu. S prihliadnutím na Oznámenie Európskej komisie k implementácii tzv. Akčného plánu² možno konštatovať, že jedným z dominantných impulzov nielen pre rozvoj európskeho finančného trhu, ale aj spôsobu výkonu dohľadu nad jeho činnosťou bolo zavedenie meny euro. Myšlienka spoločnej meny členských štátov Európskeho hospodárskeho spoločenstva sa prvýkrát objavila v memorande Európskej komisie z 24. októbra 1962 (Marjolinovo memorandum) a Komisia v ňom navrhla, aby sa colná únia do konca 60. rokov 20. storočia pretvorila na hospodársku úniu, v ktorej by boli stanovené neodvolateľné výmenné kurzy mien jednotlivých členských štátov Spoločenstva.³

Zavedením meny eura sa vytvorila jedinečná príležitosť poskytnúť Európskemu spoločenstvu moderný finančný systém, ktorý by minimalizoval kapitálové a sprostredkovateľské náklady, a súčasne podporil investície a rast zamestnanosti. Avšak už vtedy si Komisia uvedomovala, že štrukturálne zmeny spôsobené zavedením meny eura vytvoria pre regulačné a dozorné orgány náročnú situáciu. Zároveň predstavila zámer vytvorenia pravidiel dohľadu nad bankovým sektorom, ako aj sektorom poistenia a cenných papierov, pričom sa mali zohľadniť aj výsledky vtedajších prác grémií, ako napríklad Bazilejského výboru pre bankový dohľad alebo Fóra európskych komisií pre cenné papiere (FESCO).⁴ Uvedené vyplýva už z Akčného

¹ Napríklad: V rámci globalizácie služieb finančného trhu boli na európskej úrovni ešte v 70. rokoch 20. storočia vytvorené dve fóra pre multilaterálnu spoluprácu v oblasti bankového dohľadu: 1) Groupe de Contact – výbor orgánov bankového dohľadu Európskeho hospodárskeho priestoru bol kreovaný, aby sa zaoberal otázkami implementácie bankovej regulácie a postupov dohľadu a 2) Skupina pre bankový dohľad bola vytvorená Výborom guvernérov centrálnych bánk členských štátov Európskeho hospodárskeho spoločenstva a predznamovala dnešné usporiadanie organizované Európskou centrálnou bankou. - SCHELLER, H. K. *Európska centrálna banka - história, úlohy a funkcie*. 2006. s. 114. Dostupné online (cit. 5.7.2024): http://www.nbs.sk/img/Documents/vzdelavanie/ucitelia/ECB_historia_ulohy_funkcie.pdf

² Akčný plán Európskej komisie pre finančné služby (Európskou úniou používaná skratka je „FSAP“, pozn. autora) je všeobecne považovaný za plán obsahujúci kľúčové prvky pre vytvorenie integrovaného európskeho trhu finančných služieb a bol schválený v Lisabone v marci 2000.

³ SCHELLER, H. K. *Európska centrálna banka - história, úlohy a funkcie*. 2006. s. 17. Dostupné online (cit. 5.7.2024): http://www.nbs.sk/img/Documents/vzdelavanie/ucitelia/ECB_historia_ulohy_funkcie.pdf

⁴ Oznámenie Komisie z 11. mája 1999 s názvom „Implementácia rámca pre finančné trhy: akčný plán“ [KOM(1999) 232 v konečnom znení – neuvverejnené v úradnom vestníku]. s. 2, 14, 15. Dostupné online (cit. 23.1.2022): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:51999DC0232&from=EN>

plánu, apelujúceho na odstránenie právnych medzier únievého práva v oblasti výkonu dohľadu.⁵

Prvé obavy z dosiahnutia prezentovaných cieľov vyplývajú z Lamfalussyho správy,⁶ ktorá konštatovala, že aj keď Akčný plán Európskej komisie pre finančné služby predstavuje správnu odpoveď na niektoré problémy,⁷ nebude sa realizovať s požadovanou naliehavosťou, keďže mal byť dokončený až v roku 2005, pričom rezultovala potrebu jeho komplexnej reformy.

Hospodárska a finančná kríza z roku 2008 naplno zodpovedala dlho diskutované otázky o neúčinnosti vtedajšieho systému dohľadu nad finančným trhom, kreovanom najmä na mikroprudenciálnom dohľade, bez zásadnejšej výmeny informácií a spolupráce medzi jednotlivými orgánmi dohľadu a štátmi Európskej únie. Na podklade de Larosièrej správy bol ako odpoveď na finančnú krízu s účinnosťou od 1. januára 2011 kreovaný Európsky systém finančného dohľadu, pozostávajúci z Európskeho výboru pre systémové riziká (ďalej aj „ESRB“), Európskeho orgánu pre bankovníctvo (ďalej aj „EBA“), Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (ďalej aj „EIOPA“), Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ďalej aj „ESMA“), Spoločného výboru európskych orgánov dohľadu a príslušných orgánov dohľadu uvedených v čl. 1 ods. 2 nariadení Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1093/2010, č. 1094/2010 a č. 1095/2010,⁸ vrátane Európskej centrálnej banky, pokiaľ ide o úlohy, ktoré sú jej zverené nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1024/2013.

⁵ Strategisches Ziel 3: Moderne Aufsichtsregeln und Überwachung. In *Mitteilung der Kommission – Umsetzung des Finanzmarktraumens: Aktionsplan*. Dostupné online (cit. 4.8.2024): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:51999DC0232&from=EN>

⁶ LAMFALUSSY, A. Final report of the committee of wise men on the regulation of european securities markets. z 15.02.2001. Brusel. Dostupné online (cit. 10.8.2024): https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/lamfalussy_report.pdf

⁷ Napríklad: 1) rýchle tempo zmien na finančných trhoch, 2) problémy legislatívy a jej implementácie, 3) rozdiely v právomociach vnútroštátnych orgánov, 4) absencia spoločného vzoru dohľadu, a iné.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES v platnom znení.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov), a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/79/ES v platnom znení.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES v platnom znení.

2. Vplyv Európskeho systému finančného dohľadu na stabilitu finančného trhu a ochranu spotrebiteľa

Prvotne je potrebné poznamenať, že vplyv na euro je vnímaný v súvislosti so zabezpečením menovej stability, a tým aj predchádzaniu vzniku negatívnych externalít, ktoré by mohli viesť k opakovaniu finančnej krízy.

Európsky systém finančného dohľadu je kreovaný na zásade „dodržiavaj alebo vysvetli“, uplatňovanej najmä v súvislosti varovaniami a odporúčaniami,⁹ resp. s usmerneniami a odporúčaniami,¹⁰ ktoré jednotlivé orgány dohľadu vydávajú a spočíva v podstate, že ak adresát tohto právneho aktu nemá v úmysle jeho obsah dodržiavať, je povinný vysvetliť svoj odmietavý prístup. Exempli causa, ESRB po vydaní prvého súboru varovaní v oblasti trhu s nehnuteľnosťami v roku 2016, vydal v roku 2019 varovania pre jednotlivé krajiny o strednodobých zraniteľných miestach v sektore nehnuteľností, a to v Českej republike, Spolkovej republike Nemecko, Francúzsku, na Islande a v Nórsku. Podľa ESRB väčšina dostupných ukazovateľov cien nehnuteľností na bývanie naznačila ich nadhodnotenie v Nemecku. Spolkový úrad dohľadu nad finančnými službami (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) síce oznámil, že prijme odporúčanie, avšak uvedené nástroje neboli v Nemecku zavedené.¹¹ Na základe ďalšieho posúdenia vývoja trhu s nehnuteľnosťami Európsky výbor pre systémové riziká v decembri 2021 rozhodol vydať dve odporúčania pre Nemecko a Rakúsko, a päť varovaní pre Bulharsko, Chorvátsko, Maďarsko, Lichtenštajnsko, ale aj pre Slovensko. Rozhodným kritériom boli zistenia, o nedostatočnosti prijatých opatrení.¹² Podľa súčasnej správy ESRB je v porovnaní s rokom 2021 len niekoľko zmien, pričom kombinácia makroprudenciálnej politiky v piatich krajinách, ktoré predtým dostali odporúčania ESRB (Rakúsko a Fínsko) alebo varovania (Maďarsko, Lichtenštajnsko a Slovensko), sa toho času považuje za primeranú, avšak v prípade ostatných krajín EHP zahrnutých do analýzy politiky v roku 2021 zostáva hodnotenie nezmenené, ako napríklad aj v Bulharsku, Chorvátsku, Dánsku, Nemecku a Luxembursku.¹³ Vo výročnej správe 2023 ESRB výslovne konštatoval, že ustálenie trhov s rezidenčnými nehnuteľnosťami zatiaľ netrvá dostatočne dlhú dobu, aby viedlo k podstatnej úprave hodnotenia rizík z roka 2021.¹⁴

⁹ Bližšie: článok 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1092/2010.

¹⁰ Bližšie: články 16 a 17 ods. 3 nariadení Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1093/2010, č. 1094/2010 a č. 1095/2010.

¹¹ Varovanie Európskeho výboru pre systémové riziká o strednodobých zraniteľných miestach v sektore rezidenčných nehnuteľností v Nemecku (ESRB/2019/11) z 27. júna 2019. Dostupné online (cit. 16.08.2024): https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/warnings/esrb.warning190923_de_warning~6e31e93446.en.pdf

¹² K uvedenému bližšie: ESRB vydáva nové varovania a odporúčania týkajúce sa zraniteľných miest v oblasti nehnuteľností na bývanie v strednodobom horizonte. Dostupné online (cit. 16.08.2024): <https://www.esrb.europa.eu/news/pr/date/2022/html/esrb.pr220211~9393d5e991.en.html>

¹³ ESRB zverejňuje následnú správu o zraniteľnosti sektora rezidenčných nehnuteľností. Dostupné online. (cit. 16.08.2024): <https://www.esrb.europa.eu/news/pr/date/2024/html/esrb.pr240201~2abae96aef.en.html>

¹⁴ Výročná správa ESRB 2023. Dostupné online (cit. 16.08.2024): <https://www.esrb.europa.eu/pub/reports/ar/html/index.sk.html>

Z uvedeného potom vyvstáva logická otázka o skutočnej účinnosti vydávaných odporúčaní či usmernení, keďže napriek deklarovanej snahe o ich implementáciu jednotlivými orgánmi dohľadu členských štátov je neviditeľná ruka trhu Adama Smitha silnejšia.

V tomto kontexte sa odôvodňuje poukázať aj na postupné sprísňovanie podmienok poskytovania úverov na bývanie v Slovenskej republike. S istou mierou právnej abstrakcie prispelo k sprísneniu podmienok aj prijatie samotného zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej ako „zákon o úveroch na bývanie“).¹⁵ S účinnosťou od 1. mája 2018 bol totiž novelou označeného zákona zavedený limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu spotrebiteľa. V čase do 13. decembra 2016 zostalo v účinnosti Odporúčanie NBS č. 1/2014 zo 7. októbra 2014 v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov,¹⁶ ktoré v čl. 4 ods. 1 precizovalo odporúčanie, aby banky poskytovali úvery na bývanie s maximálnou hodnotou LTV¹⁷ na úrovni najviac 90%,¹⁸ pričom poskytnuté úvery prekračujúce takúto hodnotu mali mať klesajúcu tendenciu.

Následným opatrením Národnej banky Slovenska č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie v platnom znení dochádzalo k ďalšiemu sprísňovaniu podmienok. Najvýraznejšie zmeny boli realizované v časti ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie a limitu podielu výšky celkovej zadlženosti k príjmu spotrebiteľa, pričom podľa § 2 ods. 2 označeného opatrenia limit ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie nemôže prekročiť hodnotu 1. Sprísnenie podmienok je vizibilné napríklad aj pri celkovej výške nákladov na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb spotrebiteľa,¹⁹ či zavedeným limitom ukazovateľa zabezpečenia úveru na bývanie. V kontexte snahy o spomalenie rastu zadlžovania slovenských domácností pôsobí pomerne asystematicky § 7 ods. 2 Opatrenia č. 10/2016, upravujúce poskytovanie tzv. rizikových úverov, a to najmä

¹⁵ Z dôvodovej správy vyplýva, že prijatie zákona o úveroch na bývanie sledovalo primárny cieľ, a síce implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2013/36/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 1093/2010. Implementácia súčasne sledovala vytvorenie právneho rámca pre racionálnejšie a efektívnejšie fungovanie trhu úverov na bývanie v rámci harmonizovaného vnútorného trhu. - Dôvodová správa k zákonu č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné online (cit. 22.8.2024): <https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2016/90-2016-z-z.html>

¹⁶Dostupné na internete: https://www.nbs.sk/img/Documents/Legislativa/Vestnik/ODPORUC_NBS_1_2014.pdf (cit. 22.8.2024).

¹⁷ pomer úveru a jeho zabezpečenia.

¹⁸ V čase prijímania Odporúčania NBS č. 1/2014 sa hodnota LTV pri relatívne významnej časti nových úverov na bývanie približovala úrovni 100 %. – K tomu pozri: Prehľad k odporúčaniam NBS č. 1/2014. Dostupné online (cit. 22.8.2024): https://www.nbs.sk/img/Documents/Dohlad/Makropolitika/odporucanie_retailove%20uvery_prehľad_2014-10-07.pdf

¹⁹ s účinnosťou od 1. januára 2020 sa výška nákladov spotrebiteľa v zásade zvýšila o 40% uvedeného rozdielu

s ohľadom na jeho novelu vykonanú Opatrením NBS č. 7/2018 a Opatrením NBS č. 10/2019. Rezultánne možno konštatovať, že Opatrenie č. 7/2018 splnilo cieľ znižovania počtu úverov na bývanie, a to najmä z dôvodu znižovania hodnôt²⁰ súvisiacich s jeho poskytnutím, avšak Opatrením NBS č. 10/2019 bola hodnota celkového objemu nových úverov na bývanie zabezpečených nehnuteľnosťou s dátumom uzavretia zmluvy v tom istom kalendárnom štvrtroku v pomere 20% nahradená hodnotou 22% a doplnením ďalšej obmedzujúcej 20% polročnej hranice. Možno sa preto domnievať, že týmto zvýšením dochádza ku kvartálnemu nárastu počtu úverov.

Podľa správy ESRB z februára 2022 by mala Národná banka Slovenska (ďalej aj „NBS“) zvážiť precizáciu už existujúceho rámca prijatých opatrení, ako aj reflektovať na predlžovanie splatnosti úverov, vzhľadom na dôchodkový vek dlžníkov. Prípadne by vnútroštátny orgán mohol zvážiť obnovu proticyklického kapitálového vankúša alebo zavedenie vankúša na krytie systémového rizika.²¹ Na to reagovala Národná banka Slovenska novelou opatrenia č. 10/2016 uskutočnenou opatrením č. 5/2022 z 23. augusta 2022, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. decembra 2016 č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie v znení neskorších predpisov. Tým NBS zaviedla aj vekové hranice rozhodné pre limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu, ktorý sa z hodnoty 8 znižuje v prípade spotrebiteľa, ktorý ku dňu posúdenia žiadosti o úver dovŕšil 41 rokov veku a termín konečnej splatnosti úveru na bývanie nastane po dovŕšení jeho 65 rokov. Obdobne tak aj zvýšením miery proticyklického kapitálového vankúša z 1% na 1,5 rozhodnutím NBS z 20. júna 2022 účinným od 1. augusta 2023,²² pričom vankúš na krytie systémového rizika nie je momentálne určený.²³

Druhou rovinou vplyvu na stabilitu spoločnej meny sú úrokové sadzby poskytovaných úverov, keď zavedenie záporných sadzieb Európskou centrálnou bankou podnecovalo banky, viac spoliehajúcich sa na vklady, aby sa zapájali do rizikovejších aktivít, a to práve na ochranu ziskovosti. Zloženie bankových vkladov je pritom kľúčové pri

²⁰ Do 30. júna 2018 bola hodnota limitu pre ukazovateľ zabezpečenia úveru na bývanie vo výške 1 (§7 ods. 1 opatrenia NBS č. 10/2016), objem poskytnutých úverov na bývanie zabezpečených nehnuteľnosťou pri ktorých ukazovateľ zabezpečenia úveru na bývanie prekračuje hodnotu 0,9 nemohol presiahnuť 10 % z celkového objemu nových úverov na bývanie zabezpečených nehnuteľnosťou s dátumom uzavretia zmluvy v tom istom kalendárnom štvrtroku. S účinnosťou od 1. júla 2018 (opatrenia NBS č. 7/2018) došlo k derogácii uvedených hodnôt 1, 0,9 a 10% a nahradením hodnotami 0,9, 0,8 a 20%.

²¹ Vulnerabilities in the residential real estate sectors of the EEA countries, February 2022. s. 120-121. Dostupné online (cit.12.03.2022): https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb.report220211_vulnerabilities_eea_countries~27e571112b.en.pdf?421b2a7ec415416f4b9d6732d18af8d3

²² Proticyklický kapitálový vankúš (CCyB). Dostupné online (cit. 30.8.2024): <https://nbs.sk/financna-stabilita/nastroje-fs/ccyb/>

²³ Vankúš na krytie systémového rizika (SyRB). Dostupné online (cit. 30.8.2024): <https://nbs.sk/financna-stabilita/nastroje-fs/syrb/>

prenose sadzieb menovej politiky pod nulovú dolnú hranicu.²⁴ Nízke úrokové sadzby viedli k nárastu poskytnutých úverov, pričom otázka zadlženosti a schopnosti splácania poskytnutých úverov je aktuálnou najmä v kontexte trhovej bubliny cien nehnuteľností, ako aj v prípade neočakávaných situácií, akou bola pandémia Covid-19²⁵ či problémy známych finančných inštitúcií. Niektorí odborníci preto navrhli rozšíriť rozsah ochrany vkladov na všetky vklady, a to bez ohľadu na ich výšku.²⁶ Podľa ESRB rozšírenie poistenia vkladov zvýši objem finančných prostriedkov, ktoré sú v súčasnosti mimo bankového systému, čo zníži spochybňovanie stability bánk.²⁷

Z pohľadu autora ale nie je zrejmé, o aký systém ochrany vkladov by malo ísť, pretože v podmienkach Slovenskej republiky sú všetky vklady v bankách chránené a Fondom na ochranu vkladov kryté do sumy 100 000 eur.²⁸ Predmetné vychádza z postupnej harmonizácie práva, keď v novembri 2015 Komisia navrhla zriadiť európsky systém poistenia vkladov (EDIS), ktorý vychádza zo systému vnútroštátnej ochrany vkladov upravených smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/49/EÚ zo 16. apríla 2014 o systémoch ochrany vkladov a zabezpečuje, že všetky vklady do 100 000 EUR sú chránené prostredníctvom vnútroštátnych systémov ochrany vkladov v celej Európskej únii, pričom krytie vkladov na úrovni 100 000 eur už predtým upravovala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/14/ES z 11. marca 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 94/19/ES o systémoch ochrany vkladov, pokiaľ ide o úroveň krytia a výplatnú lehotu. Uvedené možno na jednej strane vnímať ako pozitívny posun pri unifikácii práva v priestore únie, na strane druhej a v komparácii so zákonom o ochrane vkladov do istej miery ako „poškodenie“ osoby vyplácajúcej náhradu za nedostupný vklad, pretože v čase²⁹ implementácie tejto smernice sa poskytovala náhrada v plnej výške nedostupného vkladu.

²⁴ GRANDI, P. - GUILLE, M. Banks, deposit rigidity and negative rates. In: Journal of International Money and Finance. Volume 133, May 2023, 102810. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2023.102810>. Dostupné online (cit. 28.8.2024): <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261560623000116#preview-section-cited-by>.

K vplyvu nízkych úrokových sadzieb pozri aj: Kakes, J. - Freriks, J. Lessons from Low Interest Rate Policy: How Did Euro Area Banks Respond?. Dostupné online (cit. 28.8.2024): <https://ssrn.com/abstract=4600634> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4600634>

²⁵ ÚRADNÍK, M. Zvyšovanie úverových kapacít bánk - opatrenie na podporu ekonomiky alebo opatrenie narušujúce finančnú stabilitu pro futuro. In: Právo v podnikaní vybraných členských štátů Evropské unie. [online] 1. vyd. Praha : TROAS, 2020. s. 375-381. ISBN 978-80-88055-10-5. ISSN 2571-4074. Dostupné online (cit. 30.8.2024): <https://kpep.vse.cz/aktuality/sbornik-z-mezinarodni-vedecke-konference/>.

²⁶ Heider F. - Krahenen J. P. - Pelizzon L. - Schlegel J. - Tröger T. European lessons from Silicon Valley Bank resolution: A plea for a comprehensive demand deposit protection scheme (CDDPS)“. In: SAFE Policy Letter. No. 98, March 2023. cit. 22.8.2024. Dostupné na internete: <https://safe-frankfurt.de/policy-center/policy-publications/policy-publ-detailsview/publicationname/european-lessons-from-silicon-valley-bank-resolution-a-plea-for-a-comprehensive-demand-deposit-protection-scheme-cddps.html>

²⁷ European Systemic Risk Board. Addressing banks' vulnerability to deposit runs: revisiting the facts, arguments and policy options. In: The Advisory Scientific Committee. No 15, August 2024. str. 46-47. cit. 29.8.2024. Dostupné na internete: <https://www.esrb.europa.eu/pub/asc/reports/html/index.en.html>

²⁸ zákon č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o ochrane vkladov“), ktorý v § 9 ods. 6 upravuje aj výnimku hornej hranice krytého vkladu.

²⁹ napríklad od 1. novembra 2008 do 29. decembra 2010.

V európskom priestore, resp. aspoň v priestore Eurozóny by prichádzal do úvahy skôr tretí pilier bankovej únie, ktorej právnym základom sú články 114 a 127 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a oficiálne je kreovaná na trojpilierovom základe pozostávajúcom z Jednotného mechanizmu dohľadu, Jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a Jednotného systému ochrany vkladov s európskym prvkom. Je však potrebné osobitne akcentovať, že aj keď potreba zlepšenia dohľadu nad bankami, doplnená napríklad o spoločný systém ochrany vkladov a integrované riadenie bankových kríz, bola schválená v správe predsedov Európskej rady, Komisie a Euroskupiny a prezidenta Európskej centrálnej banky z 26. júna 2012,³⁰ resp. posilnenie bankového dohľadu odporučil aj Európsky parlament,³¹ ako aj samit eurozóny,³² tretí pilier bankovej únie nebol stále dobudovaný, a to ani potom, ako bol označený za legislatívnu prioritu³³ ešte roku 2021.

V usmerneniach Európskeho orgánu pre bankovníctvo sa uvádza päť kategórií na výpočet súhrnnej váhy rizika, a to kapitál, likvidita a financovanie, kvalita aktív, obchodný model a riadenie a potenciálne straty systému ochrany vkladov. V tejto súvislosti sa žiada dať do pozornosti skutočnosť, keď s účinnosťou od 3. júla 2024 EBA vydal revidované usmernenia k metódam výpočtu príspevkov do systémov ochrany vkladov podľa smernice 2014/49/EÚ, ktorými sa zrušujú a nahrádzajú usmernenia EBA/GL/2015/10. Adresáti revidovaného usmernenia však mohli k jeho uplatňovaniu pristúpiť už po dni jeho zverejnenia. Za najvýznamnejšie zmeny možno označiť stanovenie minimálnych prahových hodnôt pre väčšinu základných ukazovateľov rizika, zlepšenie výpočtu faktora prispôsobenia sa riziku, špecifikáciu účtovania vkladov, pri ktorých je krytie systému ochrany vkladov neisté či objasnenie, ako získavať príspevky po použití prostriedkov systému ochrany vkladov.³⁴

Korelát vyššie uvedeného okrem snahy o zabezpečenie stability finančného trhu, a tým rovnako menovej stability spája aj ochranu finančného spotrebiteľa, ktorá je upravená v piatej časti zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení. Záujem na zvýšenej miere ochrany majú aj európske orgány mikroprudenciálneho dohľadu,³⁵ a to napríklad analýzou

³⁰Dostupné online (cit. 20.03.2022): http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/131201.pdf

³¹ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2010 s odporúčaniami pre Komisiu o cezhraničnom krízovom riadení v bankovom sektore [2010/2006(INI)]. Dostupné online (cit. 28.8.2024): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52010IP0276>

³² Euro area summit statement z 29.06.2012. Dostupné online (cit. 28.8.2024): http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/131359.pdf

³³ K tomu pozri: Hospodárstvo - Hospodárska a menová únia, daňová politika a politika hospodárskej súťaže - Banková únia. Dostupné online (cit. 28.8.2024): <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/88/bankova-unia>

³⁴ European Banking Authority. Domov. Publikácie a médiá Tlačové správy EBA zverejňuje konečné revidované usmernenia o metódach výpočtu príspevkov do systémov ochrany vkladov. Dostupné online (cit. 30.8.2024): <https://www.eba.europa.eu/publications-and-media/press-releases/eba-publishes-final-revised-guidelines-methods-calculating>

³⁵ napr. čl. 8 ods. 2 písm. i) a čl. 9 nariadenia č. 1093/2010.

finančného správania spotrebiteľa a podporou edukácie finančnej gramotnosti. V komparácii sa odôvodňuje poukázať napríklad na novelu zákona o dohľade nad finančným trhom uskutočnenú zákonom č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá zavádza niekoľko nových inštitútov a Národnú banku Slovenska oprávňuje poskytnúť dohliadaným osobám na úseku ochrany finančného spotrebiteľa tzv. „druhú šancu“. Ide napríklad o inštitút dobrovoľného opatrenia podľa § 35aa zákona o dohľade nad finančným trhom, keď za zákonom stanovených podmienok je od 1. júla 2024 NBS povinná najneskôr pred začatím konania o uložení opatrenia na nápravu alebo inej sankcie za porušenie povinnosti v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov poučiť dohliadaný subjekt o možnosti prijať dobrovoľné opatrenie a o dôsledkoch jeho prijatia. Podľa dôvodovej správy k uskutočnenej novele dosiahnutie nápravy v prospech spotrebiteľov cez dobrovoľné prevzatie zodpovednosti (záväzku) obchodníkom za vlastné protiprávne konanie využitím pôsobenia orgánov dohľadu vyplýva aj z čl. 9 ods. 4 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 v platnom znení.

3. Záver

Nielen vyššie naznačené súvislosti odôvodňujú vysloviť výsledok, že prepojenie finančného trhu a menovej politiky nachádza synergický prienik v mnohých oblastiach. Úprava parciálnych oblastí totiž vo výsledku sleduje zabezpečenie finančnej a menovej stability. Tomu zodpovedá činnosť nielen národných orgánov dohľadu, ale aj iných systémov akým je aj Európsky systém finančného dohľadu. Napriek niektorým výhradám však možno prezumovať opodstatnenosť štruktúrovaného mechanizmu dohľadu.

Zoznam použitej literatúry

Zborníky a časopisy:

GRANDI, P. - GUILLE, M. Banks, deposit rigidity and negative rates. In: Journal of International Money and Finance. Volume 133, May 2023, 102810. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2023.102810>.

SCHELLER, H. K. Európska centrálna banka - história, úlohy a funkcie. 2006. s. 114. ISBN 978-92-899-0357-8.

ÚRADNÍK, M. Zvyšovanie úverových kapacít bánk - opatrenie na podporu ekonomiky alebo opatrenie narušujúce finančnú stabilitu pro futuro. In: Právo v podnikání vybraných členských štátů Evropské unie. [online] 1. vyd. Praha : TROAS, 2020. s. 375-381. ISBN 978-80-88055-10-5. ISSN 2571-4074.

Internetové zdroje:

Heider F. - Krahn J. P. - Pelizzon L. - Schlegel J. - Tröger T. European lessons from Silicon Valley Bank resolution: A plea for a comprehensive demand deposit protection scheme (CDDPS)“. In: SAFE Policy Letter. No. 98, March 2023. cit. 22.8.2024.

Kakes, J. - Freriks, J. Lessons from Low Interest Rate Policy: How Did Euro Area Banks Respond?

15 rokov eura na Slovensku a jeho ďalšie perspektívy

Ľubomír Čunderlík, Viliam Poništ (eds.)

Národná banka Slovenska a Právnická fakulta Univerzity Komenského
v Bratislave 2024.

Prvé vydanie.

ISBN (tlačaná verzia) 978-80-8043-262-1

ISBN (e-verzia) 978-80-8043-263-8